

Ringland mag geen Dwingland worden

Karel Joos is partner bij de internationale communicatiegroep Interel.

Gisteren stelde de Vlaamse regering Alexander D'Hooghe aan als intendant die de overkapping van de Antwerpse ring moet bestuderen. Het is de zoveelste statie in de kruisweg van het Oosterweel-dossier, dat zeven jaar geleden begon te kapseizen. Ondertussen blijft minister Weyts wel onverstoort koers zetten naar die eerste spaardesteek om de ring te sluiten.

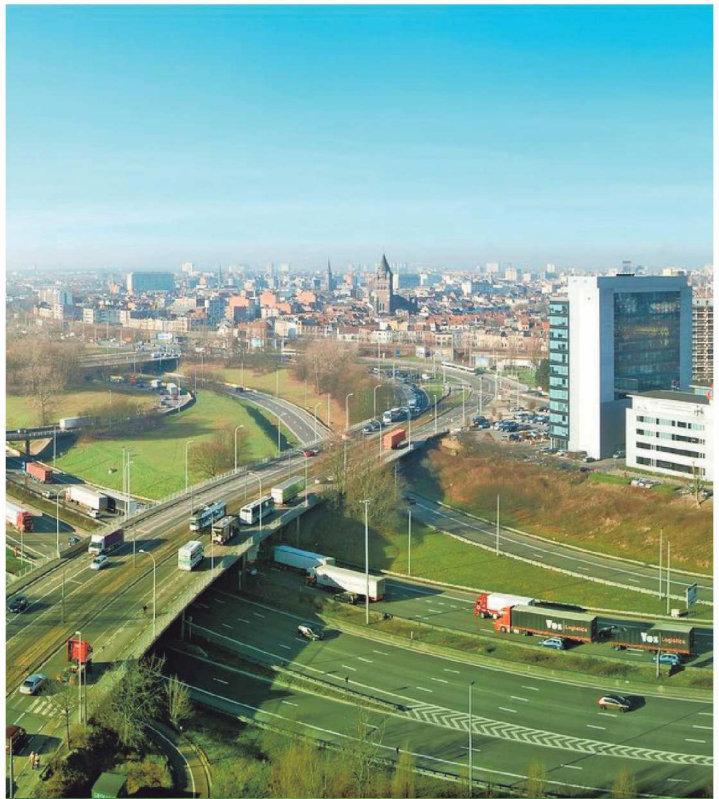
Interessant genoeg drijft de regering met deze aanstelling een brede wig tussen Ringland enerzijds en de tandem Straten-Generaal en Ademloos anderzijds. Laatstgenoemden hebben zich opgesloten in hun eigen tracékeuzes. Net voor de zomer dienden ze bij de Raad van State een omstandig verzoekschrift in waarin ze om de vernietiging vragen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Oosterweel. De vraag blijft of een zoveelste juridische procedure de regering kan stoppen.

De actiegroep Ringland heeft wel nog alle kaarten in handen. Via de intendant die hun project onder de loep moet nemen, hebben ze een unieke kans om deel te gaan uitmaken van een oplossing. Maar dan moeten ze de zaken wel anders gaan bekijken. Het probleem is immers dat goede activisten slechte lobbyisten zijn. Om dat te begrijpen, loont het om na te gaan hoe actiegroepen in het Oosterweel-dossier de beïnvloeding van politieke beslissers hebben aangepakt.

Straten-Generaal kende in 2008 een heropleving wanneer Ademloos zich op het voorplan werkte. Beiden kregen opnieuw armslag toen vorig jaar het Ringland-concept aanschouwelijk werd gemaakt. Telkens lag een sterk verhaal aan de basis: de vermeende dreiging van fijnstof en bijkomende groene ruimte via een volledige overkapping van de ring. Het succes van de Antwerpse grassroots campagnes is overwegend te danken aan die emotionele connectie met het publiek. Maar dat is slechts een begin. Succesvolle beïnvloeding drijft volgens de Amerikaanse marketingpsycholoog Robert Cialdini op zes factoren: sociale bewijskracht, consistentie, schaarste ('op is op!'), autoriteit, sympathie en wederkerigheid. De laatste factor raakt de essentie van het verschil tussen activisten en lobbyisten: deel uitmaken van een oplossing. En precies daar loopt het fout. De Antwerpse actiegroepen verzetten zich tegen de overheid uit bekommernis en verontwaardiging. Tegelijk verdedigen ze hun eigen project en daardoor worden ze lobbyisten. Dat is op zich geen bezwaar, ware het niet dat ze die nieuwe rol verkeerd invullen.

Een goede lobbyist schat eerst in waar de mogelijkheden tot succes zich bevinden en komt dan in actie. Dat lukt alleen wanneer je de tegenpartij evengoed kent als jezelf. De lobbyfout die ook Ringland in dat verband maakt is dat ze zich, paradoxaal genoeg, verkijken op de emoties van beleidsmakers. De Engelse filosoof Francis Bacon stelde in zijn *Novum Organum* al dat ons brein moeite heeft met het heroverwegen van een opinie: *"...it either neglects and despises, or else by some distinction sets aside and rejects, in order that by this great and pernicious predetermination the authority of its former conclusions may remain inviolate."*

Door hardnekkig vast te houden aan een volledige overkapping met gescheiden verkeersstromen, terwijl de Vlaamse regering het overkappingsprincipe concreet en maximaal wil toepassen in het Oosterweel-project, vuurt Ringland enkel de mentale weerstand van de politici aan. Nadrukkelijk aankondigen het dossier juridisch te willen saboteren, zoals de andere actiegroepen doen, heeft trouwens nog een veel negatiever effect. De activisten stellen al te lang scherp op hun rechtspositie

► De discussie over de ontsluiting van de Antwerpse ring blijft aanslepen. © RV

Ringland moet de opportuniteit die de aanstelling van de intendant biedt, met beide handen aangrijpen

als burger in plaats van op hun uiteindelijk belang. Daarbij zijn ze van lieverlede het onderhandelingsprincipe 'zacht op de relatie, hard op het onderwerp' kwijtgespeeld. Ringland dreigt op die manier Dwingland te worden.

Lobbyisten wordt vaak verweten akkoorden te onderhandelen met beleidsmakers. Het punt is dat zij beseffen dat winnen zonder strijd altijd de beste strategie is. Want wie durft nog in ernst beweren dat de Antwerpenaar, en de Vlaming in het algemeen, baat heeft bij een heilige oorlog tussen burger en overheid die na meer dan anderhalf decennium nog steeds geen uitzicht biedt op een resultaat? Vandaag is het jammer genoeg veel te laat om in dit dossier tot een voor iedereen aanvaardbare oplossing te komen. De verdienste van de Antwerpse activisten staat echter voor de eeuwigheid vast. Ze hebben rotsblokken verlegd in de rivier van de relatie tussen burgers en overheid. Dankzij hen zullen anderen misschien ooit de loop van die rivier kunnen veranderen. Of dat via een tussenkomst van de Raad van State zal zijn, valt hoe dan ook ernstig te betwijfelen. Ringland moet de opportuniteit die de aanstelling van de intendant biedt met beide handen aangrijpen. De actiegroep moet durven loslaten en haar droom zo goed en zo kwaad mogelijk omzetten in een project dat ons allemaal vooruithelpt.

DeMorgen.be

Thijs Smeyers (Caritas Vlaanderen): '1 euro maaltijden, ja...maar'